

FCI –Standard št. 335

SREDNJEAZIJSKI OVČAR (Sredneasiatskaya Ovtcharka)

(Standard v slovenski jezik prevedel Igor Strnad)

Prevod: Dmitry Mescheryakov; Lektura: Elena Krutsenko; Korektura: Renee Sporre-Willes/Originalna verzija (EN)

Poreklo: SSSR (regije Srednje Azije)

Patronat : Rusija

Datum izdaje veljavnega službenega standarda: 12.10.2010

Datum objave FCI: 09.02.2011

Namen: Pes čuvaj

FCI klasifikacija: Skupina 2 pinči in šnavcerji, molosi in švicarski pastirski psi.
Sekcija 2.2. Molosi, tip planinskih psov. Brez delovnega izpita.

Kratka zgodovina: Srednjeazijski ovčar (SAO) je ena od najstarejših pasem psov. Pasma je nastala z naravno selekcijo pred več kot štiri tisoč leti, na širokem področju, ki se danes razteza od Kaspijskega jezera do Kitajske in od južnega Urala do Afganistana. Vleče poreklo najstarejših Tibetskih psov in psov različnih nomadskih plemen, ki so v ozkem sorodstvu z mongolskim ovčarjem in Tibetskim mastifom. SAO so bili v glavnem namenjeni za čuvanje črede, karavane in hiš lastnikov, bili pa so izpostavljeni kruti naravni selekciji. Težki življenjski pogoji, v katerih so živeli in stalna borba z zvermi, so vplivali na obliko in karakter teh psov in ga tako naredili močnega in neustrašnega, hkrati pa ga naučili čuvati in hraniti svojo energijo. V njihovem prvobitnem okolju se je SAO v glavnem koristil za čuvanje črede pred zvermi in kot pes čuvaj. Delo s to pasmo se je v SSSR-u začelo v 30-ih letih dvajsetega stoletja.

Splošni videz : SAO je pes srednje dolžine (ni predolg in ni prekratek v telesu), skladne in močne zgradbe.

Njegovo telo je močno, s težko muskulaturo, ampak brez izrazitih mišic. Jasno je izražena spolna razlika med spoloma. Samci so bolj možati, masivni in ponosni od samic, imajo bolj izražen greben in močnejšo glavo. Popolno zrelost dosežejo v tretjem letu starosti.

Važni proporci: Dolžina telesa komajda presega višino vihra. Groba zgradba je zaželena, vendar se mora ob tem zadržati proporcionalna konstitucija.

Dolžina prednjih nog do laktov znaša 50-52 % višine do vihra. Dolžina gobca je manjša od polovice, ampak večja od tretjine dolžine glave.

Obnašanje in temperament: Samostojen, siguren vase, uravnovežen, tih, ponosen in neodvisen. Psi so zelo hrabri in imajo veliko sposobnost za delo. So vzdržljivi in imajo naravni instinkt za čuvanje teritorija. Posebna odlika te pasme je neustrašnost pred velikimi zvermi.

Glava: Masivna in močna v skladu z splošnim videzom. Gledano od zgoraj in s strani, je oblika glave skoraj pravokotna.

Lobanjski del: Globoka lobanja. Čelo je ravno, lobanjski del pa dolg. Zatilna kost je jasno izražena, ampak komaj vidna zaradi dobro razvitih vratnih mišic. Viher je umirjeno izražen. Stop je umirjen.

Obrazni del:

Smrček je velik, dobro razvit ampak ne zgreši običajne kontrole smrčka. Barva smrčka je črna, ampak pri belih in svetlih psih dovoljena svetlejša barva smrčka.

Gobec: Gobec je top in srednje dolžine. Gledano od zgoraj in s strani je skoraj pravokoten in se počasi tanjša proti smrčku. Gobec je velik, globok in bolj poln pod očmi. Včasih se pojavi "down face".

Ustnice: Debele; kadar je gobec zaprt, zgornja ustnica dobro prekriva spodnjo. Črna pigmentacija je zaželena.

Čeljusti in zobje: Čeljust je močna in široka. Sekalci so poravnani v isti liniji. Sprejemljiv je škarjast, kleščast in obratno škarjast ugriz. Zobje so veliki, beli in se tesno prilegajo. Vseh skupaj je 42.

Poškodba zob, ki ne vpliva na funkcionalnost ugriza, nima nikakršnih posledic na oceno.

Oči: So srednje velike, ovalne oblike, dovolj razmaknjene, ravno in umirjeno postavljene. Barva oči je lahko temno rjava do kostanjaste barve. Zaželena je temnejša barva. Veke so debele, zaželeno je, da spodnja veka ni povešena. Tretja veka ni vidna. Zaželena je popolna obarvanost očesne sluznice. Ne glede na barvo dlake, je zaželeno, da je sluznica in veka okoli oči črna. Pogled je umirjen in dostojanstven.

Ušesa: Ne kupirana ušesa so srednje velikosti, trikotne oblike, debele in nizko nastavljene. Spodnja linija ušesa se nahaja na višini oči ali malo pod njimi. V državah, kjer zakon ne prepoveduje kupiranja, se to še vedno opravlja.

Vrat: Vrat je srednje dolžine, zelo močen, ovalen v prečnem preseku in mišičast. Vsajen je nizko in gledano na linijo hrbta v nagibu 30-40 stopinj. Podgrlina je posebna odlika te pasme.

Telo:

Gornja linija: Proporcionalno se mora zadržati tipična zgornja linija v pravilnem položaju.

Viher: Dobro poudarjen, posebej pri samcih; mišičast, dolg z dobro izraženim prehodom na hrbet.

Hrbet: Raven, širok, zelo mišičast; dolžina je približno enaka polovici dolžine od vihra do repa.

Šape: Srednje dolžine, široke, dobro razvite in blago odprte. Višina na vihru presega višino šap za 1-2 cm.

Prsni koš: Globok, dolg in širok, zelo razvit, rebri koš se širi proti hrbtu. Spodnji del prsnega koša se nahaja na višini lakta ali neznatno pod njim. Sprednji del prsnega koša se razprostira pred sklepom, ki sestavlja lopatico in nadlaktno kost.

Spodnja linija in trebuh: trebuh je rahlo vzdignjen.

Rep: Debel v korenu in visoko vsajen. Naravno nošen v obliki srpa ali zvit v blagi prstan, ki se začne v zadnji tretjini repa. Kadar opozarja, se dviga do višine hrbta ali neznatno višje. Kadar počiva in je v sproščenem stanju, je spuščen. Tradicionalno kupiranje repa se opravlja le še v državah, kjer zakon to ne prepoveduje.

Pes z ne kupiranim repom je enakovreden psu s kupiranim repom.

Okončine:

Prednje noge: Prednje noge so paralelne z močnimi kostmi; gledano od spredaj so noge paralelne in niso postavljene blizu. Gledano iz strani, so podlaktnice ravne.

Rame: lopatice so dolge, dobro nagnjene nazaj, kot ramenskega sklepa znaša 100 stopinj.

Nadlahtnica: Zakrivljena, dolga in močna.

Lakti: Se pravilno prilagodijo in niso obrnjeni ne na notri ne na ven.

Podlaktnica: Ravna, zelo močnih kosti, dolga in ovalnega prečnega preseka.

Zadnje šape: Zmerne dolžine, široke, močne in stabilnega zapestnega sklepa.

Sprednje šape: Velike, okrogle, prsti zviti, blazinice so debele in velike, kremplji so lahko katerekoli barve.

Zadnje noge:

Splošni videz: Gledano s hrbta, so noge prave in paralelne, postavljene malo širše od sprednjih nog.

Nadkolenski del: Širok; umirjene dolžine in močnih mišic.

Koleno: Ni obrnjeno ne na ven in ne na noter. Umirjeno oblikovana oblika kolena.

Podkolenski del: Skoraj enake dolžine kot nadkolenski del.

Skočni sklep: Umerjeno oblikovan.

Zadnji zapestni sklep: Zelo močen; umirjene dolžine, zravnano.

Zadnje šape: Velike, okrogle, prsti zviti, blazinice velike in debele; kremplji so lahko katerekoli barve.

Hod in gibanje: Dobro uravnoteženo in elastično. Kas je karakteristično gibanje za to pasmo, zadnje noge morajo vsebovati močen potisk. Hrbtna linija je stabilna in čvrsta v gibanju. Vsi sklepi so fleksibilni. Oblikovanost je bolj izražena med gibanjem, kot v stoječem položaju.

Koža: Debela, dovolj elastična in prilagojena, da bi preprečevala poškodbe v borbi z zvermi.

Dlaka: Dlaka je gosta, ravna in groba z dobro razvito podlanko. Dlaka na glavi in sprednjem delu udov je kratka in gosta. Dlaka na vihu je pogosto daljša. V odnosu na dolžino dlake ločimo dva tipa;

1-Kratka dlaka od 3-5 cm, ki pokriva celo telo.

2-Dolga dlaka od 7-10 cm, ki oblikuje grivo okoli vrata, kratko dlako okoli ušesne školjke, na sprednjih in zadnjih nogah tako imenovane hlače ter daljšo dlako na repu.

Barva: Vse nianse barve, razen modre in rjave v kombinaciji s črno po hrbtu (tako imenovanega plašča, kot pri nemškem ovčarju).

Velikost in teža: Višina:

Samci: minimalna višina za samce je 70 cm

Samice: minimalna višina za samice je 65 cm.

Zaželeni so večji psi, ki morajo ob tem zadržati skladno zgradbo.

Teža:

Samci: minimalno 50 kg

Samice: minimalno 40 kg

POMANKLJIVOSTI :

-Vsako odstopanje na zgoraj navedenih podatkov se smatra z napako v skladu z stopnjo velikosti napake, proti kateri se je potrebno nanašati proporcionalno na njeno izraženost in vpliv, ki ga ima funkcionalnost psa.

- Blago odstopanje od rasnega tipa.
- Psica z odlikami samca. (možata psica)
- Zaobljena lobanja, ozek gobec in ozka spodnja čeljust, majhen smrček.
- Oči postavljene drugače, kot je to zaželeno in opisano, viseče spodnje veke.
- Visoko postavljena ušesa.
- Tanke ali viseče, ohlapne ustnice.
- Ozko čelo.
- Nadgrajenost. Prekratke šape.
- Ozko čelo.
- Stoja zadnjih nog na O .
- Ne zvite šape in dolgi prsti.
- Neuravnoteženo gibanje.
- Prekratka dlaka.

Resne pomanjklivosti:

- Nervozen pes.
  - Večje odstopanje od zaželenega tipa in zgradbe.
  - Dolgonogi videz; lahke kosti, mehke mišice.
  - Presvetle ali izbuljene oči.
  - Padajoča zgornja linija.
  - Ozke, kratke in strmo postavljene šape.
  - Preveč zaviti rep, prirojeno koso rep.
  - Previsok zapestni sklep.
- Zadnje noge postavljene veliko pod linijo telesa.
- Višina v vihru 2 cm nižja kot to določa minimum standarda.

Diskvalifikacijske napake:

- Agresivni ali pretirano plašni psi.
- Vsak pes, ki jasno kaže fizične abnormalne lastnosti ali izpad (motnje) pri obnašanju, bo diskvalificiran.
- Plašen ali živčen pes.
- Samec z odlikami samice.
- Predgrizavost ali podgrizavost z razmakom.
- Oči različne barve, modre ali zelene oči.
- Ne dovolj močni, mlahavi sklepi.
- Bilo katera kombinacija rjave ali modre barve dlake.
- Izražena črna linija (tako imenovani plašč, kot pri nemškemu ovčarju) dlake na hrbtu.
- Skodrana ali mehka dlaka.
- Neuravnoteženo gibanje.

Opomba:

Samci morajo imeti dva normalno razvita testisa, popolnoma spuščena v mošnjo.

Standard prevedel v slovenski jezik Igor Strnad.